

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Zory Šmolkové a Mgr. Radovana Havelce ve věci **žalobců: a) Mgr. M. P., a b) Ing. T. A.**, (právní nástupci žalobce Babiččiny nudle s. r. o.), žalobce a) zastoupen JUDr. Romanem Kudrličkou, advokátem se sídlem České Budějovice, Husova 5, proti žalovanému **Úřadu průmyslového vlastnictví** se sídlem Praha 6, Antonína Čermáka 2a, o přezkoumání rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 7. 10. 2010 sp. zn. O-467665, č. j. O-467665/6258/2010/ÚPV, o kasační stížnosti žalobce a) proti rozsudku Městského soudu v Praze z 28. března 2014, č. j. 9 A 262/2010 - 100,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků řízení **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se původní žalobce, Babiččiny nudle s. r. o., domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 7. 10. 2010 č. j. O-467665/6258/2010/ÚPV, kterým byl zamítnut rozklad původního žalobce proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 8. 1. 2010 o zamítnutí námitek proti zápisu ochranné známky. V žalobě namítl, že žalovaný dospěl k nesprávnému závěru o nezaměnitelnosti označení „Dobšické vaječné válcované těstoviny NUDLE OD BABIČKY“ se starší ochrannou známkou původního žalobce „Babiččiny nudle“ a rozhodnutí žalovaného je v rozporu s ust. § 7 odst. 1 písm. a) a g) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách. Žalovaný pochybil v posouzení rozlišovací způsobilosti slovního prvku „Babiččiny“, neboť jej posoudil jako prvek popisný s nedostatečnou rozlišovací schopností, ač v jiných případech slovnímu prvku rozlišovací schopnost přiznal, např. u slovní ochranné známky č. 253807 „BABIČČINA ZELENINOVÁ SMĚS“, č. 253985 „MAMINČINA“, č. 284712 „BABIČČINA POLÉVKA“ nebo č. 306963 „Babiččina sekaná

v bránici“. Stejně tak postupoval Evropský Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu OHIM, když posoudil jako dostatečnou rozlišovací způsobilost slovních spojení označení nejen „Babiččiny nudle“, ale i „Babiččiny těstoviny“ a „Babiččin čaj“. Dále chybně posoudil nezaměnitelnost obrazových prvků označení, neboť obrazové prvky babiček nemají odlišný sémantický význam. Žalovaný nezohlednil, že běžný spotřebitel bude oba obrazové prvky vnímat jednoduše jako obrazy babiček, aniž by rozlišoval detaily modernosti či dobovosti oblečení, či rámeček u jedné z nich. Dále nesprávně posoudil vnímání známky jako celku, neboť nebezpečí záměny porovnávaných označení běžným spotřebitelem zcela objektivně existuje. Žalovaný tak chybně posoudil námitku původního žalobce vznesenou podle § 7 odst. 1 písm. a) a g) zákona č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 28. března 2014 žalobu zamítl. Zdůraznil, že při hodnocení zaměnitelnosti kombinovaných ochranných známek je rozhodující celkový dojem označení, nikoliv pouze jednotlivé prvky. Ztotožnil se s žalovaným v popisném charakteru prvku „BABIČČINY“ a „OD BABIČKY“ s tím, že tento prvek nedisponuje rozlišovací schopností, což ovšem neznamená, že v kombinaci s grafickými prvky je označení nezpůsobilé k zápisu. Městský soud zdůraznil, že mu nepřisluší posuzovat rozhodnutí o jiných žalobcem zmiňovaných ochranných známkách, které nadto byly ochrannými známkami slovními, nikoliv kombinovanými. Ztotožnil se s názorem žalovaného, že u kombinovaných známek (tedy skládajících se z prvků slovních a grafických) je z hlediska jejich zaměnitelnosti u běžného spotřebitele rozhodující grafický (vizuální) prvek. Slovní (fonetický prvek) obecně nehraje tak velkou roli, zejména za situace, kdy je rozlišovací způsobilost použitého slovního prvku malá. Porovnávané ochranné známky se po grafické stránce liší v mnoha aspektech – barevnost, rámeček kolem zobrazované ženy, její oblečení, věk, zachycení, což vše vede k tomu, že porovnávané známky jsou nezaměnitelné. Námitku původního žalobce proti zápisu ochranné známky shledal proto podle § 7 odst. 1 písm. a) nedůvodnou. Stejně tak shledal městský soud nedůvodnou námitku žalobce podle § 7 odst. 1 písm. g) zákona o ochranných známkách, spočívající ve shodnosti či podobnosti nezapsaného názvu užívaného v obchodním styku s přihlašovaným označením. Žalovaný podle městského soudu správně vyšel z toho, že přihlašované označení je kombinované (nikoliv slovní), u kterého se uplatní zejména jeho vizuální stránka. Nadto ani neobsahuje přímo výraz „babiččiny“.

V průběhu řízení před městským soudem došlo ke změně vlastnictví k namítané obchodní známce „Babiččiny nudle“ z žalobce na Mgr. M. P. a Ing. T. A. a městský soud rozhodl o jejich procesním nástupnictví podle § 107 odst. 3 občanského soudního řádu [dále jen „o. s. ř.“] (§ 64 s. ř. s.).

Proti tomuto rozsudku podal žalobce a) kasační stížnost, kterou výslovně nepodřadil pod žádný důvod uvedený v § 103 odst. 1 s. ř. s. Ve stížnosti namítal, že se městský soud nevypořádal s jeho argumentací a nevzal v úvahu uváděná právní ani skutková tvrzení, což má za následek nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Městský soud se podle stěžovatele nevypořádal s argumentací ohledně rozlišovací způsobilosti slovního prvku „babiččiny“, když dospěl k závěru, že slovní prvek „babiččiny“ nemá dostatečnou rozlišovací schopnost; došlo-li totiž k zápisu označení „babiččiny nudle“, pak tento prvek dostatečnou rozlišovací schopností disponovat musí. Podle stěžovatele je dominantou jeho známky slovní označení „babiččiny“, doplněno grafickým prvkem, znázorňujícím babičku.

pokračování

Totéž ovšem platí i pro přihlašovanou známku, jejímž dominantním znakem je slovní označení „od babičky“ doplněno o grafické vyjádření babičky s velmi podobnými atributy. Soud tuto skutečnost nijak nereflektoval. Stěžovatel rovněž nesouhlasil s připodobněním motivu švestky u slivovice motivu babičky, neboť švestka je základem výroby slivovice a je tedy prvkem popisným; „babička“ není prvek popisný, ale spíše fantazijní. Podle stěžovatele se městský soud nevypořádal ani s argumentací k možnosti záměny užívané obchodní firmy stěžovatele „Babiččiny nudle“ s přihlašovanou známkou; úsudek městského soudu vede k absurdnímu závěru, že žádné slovní označení nemůže být zaměněno s označením kombinovaným.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích řádně uplatněných kasační důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť dovozuje nesprávné právní posouzení věci, konkrétně nesprávný závěr městského soudu o nezaměnitelnosti přihlašované ochranné známky. Stěžovatel dále uplatnil kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s, když poukazoval na to, že se městský soud nezabýval jeho argumentací, a rozsudek proto trpí jinou vadou řízení, mající za následek nezákonné rozhodnutí ve věci.

Nejvyšší správní soud proto rozsudek Městského soudu v Praze přezkoumal nejprve podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

K otázce nepřezkoumatelnosti z hlediska nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů rozhodnutí se vyjádřil Nejvyšší správní soud, např. ve svém rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaném pod publikačním číslem 133/2004 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, číslo vydání 3, ročník 2004, takto: „[z]a nesrozumitelné lze obecně považovat takové soudní rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, zda soud žalobu zamítl nebo o ní odmítl rozhodnout, případy, kdy nelze seznat, co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod. Nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.“

V případě napadeného rozsudku se městský soud nedopustil výše uvedené nesrozumitelnosti v podobě vnitřní rozpornosti výroku, nerozlišení výroku a odůvodnění, nezjistitelnosti jeho adresátů či nevhodné formulace, protože napadené rozhodnutí jasně a přehledně obsahuje všechny zákonem předepsané náležitosti. Ostatně samotný stěžovatel jeho obsahu porozuměl, pouze s ním nesouhlasil, což nepředstavuje důvod pro zrušení

napadeného rozsudku pro nesrozumitelnost. Městský soud se rovněž vypořádal se všemi žalobními tvrzeními stěžovatele, což vyplývá už z obsahu kasační stížnosti; stěžovatel sice tvrdí, že se městský soud s jeho argumenty nevypořádal, současně však polemizuje s důvody, pro které městský soud tyto jeho argumenty odmítl. Již proto lze uzavřít, že napadený rozsudek vytýkanou vadou řízení netrpí. Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost dodává, že městský soud jasně a srozumitelně vysvětlil, proč považuje v zapsané ochranné známce i v přihlašované ochranné známce za podstatný prvek grafický (vizuální) a proč má podle něj slovní prvek nižší rozlišovací způsobilost, který sice v kombinaci s grafickým prvkem splňuje podmínky rozlišovací způsobilosti známek jako celku pro zápis těchto známek, sám o sobě má však rozlišovací způsobilost nízkou a jde o prvek popisný. Dále logicky vysvětlil, proč neshledal shodu žalobcem užívané - ale jako slovní ochranná známka nezapsané - obchodní firmy „babiččiny nudle“ s textem v přihlašované známce. Namítaný důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak není dán.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval důvodem kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá mj. v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován správný právní předpis, který je nesprávně vyložen, v tomto případě ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona o ochranných známkách.

Podle § 7 odstavce 1 písm. a), *[p]řihlašované označení se nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu (dále jen „námitky“) vlastníkem starší ochranné známky, pokud z důvodu shodnosti či podobnosti se starší ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků či služeb, na něž se přihlašované označení a ochranná známka vztahují, existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti; za pravděpodobnost záměny se považuje i pravděpodobnost asociace se starší ochrannou známkou.*

Ustanovení dává vlastníku starší ochranné známky právo bránit své zapsané označení vůči tomu, kdo by chtěl užívat označení shodné nebo podobné s jeho ochrannou známkou pro stejné nebo podobné výrobky nebo služby, pro které je starší ochranná známka zapsána, neboť tím by bylo jeho výlučné právo zasaženo. Vymezení pojmu „podobnost“ zákon neupravuje, ani nestanoví žádná kritéria pro stanovení podobnosti či nepodobnosti. Stejně tak nedefinuje blíže (ne)zaměnitelnost obchodní známky.

Obecné principy a relativně objektivní kritéria pro tyto pojmy vyplývají z judikatury Nejvyššího správního soudu a Soudního dvoru a Soudu prvního stupně. Výklad pojmu „nezaměnitelnost“ a „podobnost“ či „shodnost“ je přitom výkladem neurčitého právního pojmu, nikoliv správním uvážením, a jako takový podléhá plnému soudnímu přezkumu podle § 75 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 37/2011 - 154, ze dne 22. 4. 2014).

Nejvyšší správní soud i Soudní dvůr se ztotožňují v tom, že rozhodující pro posouzení zaměnitelnosti je hledisko průměrného spotřebitele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 24. 10. 2008, č. j. 4 As 31/2008 - 153 a rozsudek Soudního dvora z 11. 11. 1997 SABEL C-251/95), přičemž okolností, které nebezpečí záměny ochranné známky průměrným

pokračování

spotřebitelem vyvolávají, je mnoho a je třeba je posuzovat ve vzájemné souvislosti. Rozhodující je vždy celkový dojem ochranné známky, nejen jeho jednotlivé prvky, a to jak u pouze slovních ochranných známek, tak u známek kombinovaných ze slovního a grafického prvku. Celkový dojem se přitom hodnotí z hlediska zvukového, obrazového a významového. Další relevantní faktory, které nebezpečí záměny ovlivňují, jsou faktory vyjadřující vzájemný vztah mezi výrobky, jejich účel, způsob použití, povaha výrobků, jejich konkurenční nebo komplementární charakter, případně též distribuční kanály, relevantní veřejnost a obvyklý původ zboží (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 59/2007 - 141 z 28. 5. 2008). Zaměnitelnost může být dovozována jak z podobnosti v dominantním prvku, tak naopak z tohoto, že známka dominantní rozlišující prvek nemá a ostatní prvky mají nízkou rozlišovací schopnost, takže vyvolají celkový dojem shodný nebo velmi podobný (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 31/2008 - 153 z 24. 10. 2008). Označení tak mohou být zaměnitelná i tehdy, pokud je shoda či zaměnitelnost zjištěna pouze jen u jednoho ze slovních prvků [rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 12. 2001, č. j. 7 A 119/99 - 32, uveřejněný pod publikačním číslem 928/2002 v Soudní judikatuře (ASPI, a. s.), číslo svazku 1, ročník 2002, strana 72].

V posuzovaném případě jsou výrobky označené starší i přihlašovanou známkou určeny všem spotřebitelům bez omezení, relevantní veřejnost je tedy tvořena nikoliv spotřebiteli se zvláštním zájmem a tedy speciálně informované a obezřetné (jak by tomu bylo speciálních výrobků, např. specializovaná elektronika, apod.), ale průměrným spotřebitelem, o kterém lze předpokládat, že je běžně informovaný, přiměřeně pozorný a rozumný (srov. rozsudek Soudního dvora ve věci C-210/96 Gut Springenheide). Jedná se o výrobky co do účelu, způsobu použití a povahy shodné, které mají mezi sebou konkurenční charakter. Podobnost výrobků označených spornými známkami je tedy vysoká.

Posuzované známky jsou obě známkami kombinovanými, složenými z prvku slovního a prvku grafického. Co se týká prvku slovního, Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem žalovaného i městského soudu, že má nízkou rozlišovací schopnost. Jak výraz „babiččin“ tak výraz „od babičky“ nevyjadřuje žádnou konkrétní vlastnost, pouze evokuje dojem tradiční poctivé práce, s láskou připravovaného jídla (výraz „jako od babičky“ se v běžné mluvě používá pro vyjádření jídla dobrého, jakoby domácího); nudle jsou běžné označení druhu těstoviny, používané zejména jako zavářka do polévky. Slovním prvkem tedy známky nevyjadřují žádnou speciální charakteristiku výrobku, a lze přisvědčit žalobci, že jde spíše o prvek fantazijní (abstraktní).

Obě ochranné známky se však výrazně liší v prvku grafickém, a to tzv. na první pohled a zcela zásadně, takže grafický prvek je zde prvek dominantní. Motiv babičky (starší žena) je sice shodný, ale výrazný rozdíl je v jak celkovém pojetí grafického prvku (zejména barevnost oproti černobílému znázornění, rámeček oproti znázornění bez rámečku, velikost grafického prvku), tak v detailech (velmi stará žena v dobových šatech oproti ženě pouze starší v šatech nemoderních, žena válející těsto oproti bustě ženy bez pohybu, brýle oproti absenci brýlí, a další). Lze přisvědčit stěžovateli, že se průměrný spotřebitel nebude zabývat detaily vyobrazení, rozhodující je celkový dojem, který se u obou známek zásadně odlišuje právě celkovou koncepcí. Tato odlišná koncepce je natolik významná, že odůvodňuje závěr o dostatečné rozlišovací způsobilosti jak známky zapsané, tak přihlašované.

Jak již dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 4 As 90/2006 - 123 z 23. 7. 2008, publikovaném pod publikačním číslem 1714/2008 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, číslo vydání 11, ročník 2008, pro posouzení (ne)podobnosti ochranné známky přihlašované s ochrannou známkou starší je rozhodující nikoliv podobnost jakákoliv, ale podobnost závažná, která je schopna vyvolat nebezpečí záměny. V tomto lze sice shledat u obou posuzovaných známek několik podobných prvků, grafický prvek je však v obou známkách natolik výrazný a natolik odlišný, že celkové provedení přihlašované ochranné známky není zaměnitelné se zapsanou starší známkou, jak správně dovodili městský soud i žalovaný. Městský soud tedy správně vyložil ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona o ochranných známkách a správně je aplikoval na skutkový stav se závěrem, že námitka žalobce proti zápisu přihlašované známky není důvodná. Napadený rozsudek tedy netrpí vytýkanou nezákonností a důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s. bez jednání.

O náhradě nákladů řízení nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec běžné úřední činnosti, soud proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. března 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu